

Bilag til bet. o. lovf. vedr. udnyttelse af vandkraften i Gudenå

for, at der bliver foretaget konsekvensundersøgelse af flere løsningsmodeller end de to, der er beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget. Derfor vil jeg bede den arbejdsgruppe, der skal nedsættes til at udarbejde grundlaget for undersøgelsen af den fremtidige passageløsning, om at overveje at undersøge alternative modeller til de to ovennævnte forslag, f. eks. en model, der omfatter et omløb fra åbningen i den eksisterende Ans-dæmning og med uændret vandstand i søen. Det er en af de modeller, som er indeholdt i henvendelserne fra Gudenåsamslutningen Lakseprojektet og fra Danmarks Sportsfiskerforbund, jf. udvalgets spørgsmål nr. 1 og 2. En anden model, som Danmarks Sportsfiskerforbund peger på, omfatter et langt omløb fra Ormstrup Skov uden om hele søen, hvilket i princippet svarer til det lange omløb, der er beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget.

Spørgsmål 9:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 18. november 2000 fra Gudenaacentralen, jf. L 10 – bilag 16.

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Fødevarerministeriet, Danmarks Fiskeriundersøgelser, der har oplyst følgende, som jeg skal henholde mig til:

»Den fremsendte arbejdsrapport af museumsinspektør Keld Dalsgaard Larsen indeholder en række anekdotiske og polemiske formuleringer, som Danmarks Fiskeriundersøgelser ikke finder anledning til at komme ind på, men enkelte vigtige fiskerimæssige påstande kan kommenteres således:

Det oprindelige antal laks i Gudenåen kendes ikke, men har af ikke-fiskerisagkyndige været anslået til 100.000 gydefisk beregnet som ubefisket bestand. Ud fra de usikre historiske kilder og ud fra arealmæssige betragtninger over det oprindelige formodede gydeareal på strækningen fra Resenbro/Svostrup og ned til Bjerringbro samt enkelte tilløb (bl.a. Borre Å og Tange Å) har Danmarks Fiskeriundersøgelser skønmæssigt anslået den oprindelige, ubefiskede laksebestand til 5-10.000 gydefisk. Dette gør dog fortsat Gudenåen til et interessant laksevandløb i europæisk sammenhæng.

Hårdhændet fiskeri i Randers Fjord og de nedre dele af Gudenå samt reguleringen af Gudenå-

en i 1850'erne med henblik på pramsejladts til Silkeborg bevirkede, at opgangsbestanden omkring 1900 har været nede på omkring 500 gydefisk, altså en minimumssituation for en laksebestand. Laksebestanden i Gudenåen forsvandt endeligt i forbindelse med Gudenaacentralens anlæggelse i 1920. Derom er der fra fiskerifaglig side ingen tvivl.

Med hensyn til den af Gudenaacentralen omtalte fisketrappe kan det oplyses, at Danmarks Fiskeriundersøgelser finder, at fisketrappen er uegnet til sit formål. Kun ca. 25 pct. af opgangslaksefiskene kan vandre op gennem trappen. Disse gydefisk (primært havørred) har således mulighed for at gyde i tilløbene til Gudenåen på strækningen Resenbro-Kongensbro. Ca. 85 pct. af de nedtrækkende smolt bliver ædt af rovfisk og fugle i Tange Sø, og over halvdelen af de resterende dør på grund af turbinerne og rovfisk lige neden for Tangeværket. Tange Sø og Tangeværket er derved afgørende for, at der ikke under de nuværende forhold kan etableres og sikres selvreproducerende havørred- (og lakse-)bestande opstrøms Tange Sø.

Laksen i Gudenåen vil kunne tjene som miljøindikator, forstået således, at hvis laksen kan opretholde en selvreproducerende bestand i Gudenåen, så har den øvrige fauna også gode forhold.«

Jeg skal på baggrund af Gudenaacentralens henvendelse tilføje, at L 10 ikke alene er tænkt som et projekt, der skal tilgodese laksen. L 10 har til formål bredt at forbedre forholdene for Gudenåens nuværende dyre- og planteliv, herunder ørred og andre fiskearter, med hensyn til op- og nedstrøms passage og sprednings- og reproduktionsmuligheder i vandløbet. Endvidere skal jeg henvise til min besvarelse af spørgsmål nr. 4, hvoraf det fremgår, at jeg vil se på behovet for at revidere eller supplere strategien fra 1993, således at vi sikrer os, at der gøres en sammenhængende indsats i Gudenåen med henblik på at genskabe de bedst mulige forhold for dyr og planter i det samlede Gudenåsystem.

Spørgsmål 10:

Ministeren bedes oversende oplysninger om, hvor stort et elproduktionsbidrag Gudenaacentralen har modtaget pr. år de seneste ti år, og hvor stort et overskud der har været, og hvem der har modtaget overskuddet.